

NAGYEZSDA MALCEVA
Marinok fogadalma

Napsütéses nyár van, de forróság nélkül. Szellő fújdogál. Sugdosódnak a fiatal nyírfák, tavaly tavasszal ültették őket az iskolások. Árnyat ugyan még nem vetnek, mégis díszei már a falu utcájának.

A hároméves Marinok a ház mögött játszott az aranszínű pitypangokkal pettyegetett réten. Ám rövidesen elunta magát egyedül. Körülnézett, mihez is kezdjen, és észrevette a kerítésen belül Taisz nagyanyót. Görnyedt háttal húzgált ki valamit az ágyásból, de Marinok nem tudott rájönni, mi az. Kíváncsi lett.

Átpréselte magát a lécek között a veteményesbe, oda-futott, leguggolt, úgy figyelte.

Nagyanyó meg csak hajlongott, hajlongott, aprócska fűszálakat húzigált ki a földből, és egy ütött-kopott nyírkéreg edénybe dobálta őket. Marinok csak nézte, nézte, aztán elszánta magát:

– Nagyanyó, mit csinálsz?

Az elfordult az ágyástól és rámosolygott:

– A répát gyomlálom, csillagom.

– Miért gyomlálod? – kérdezte a kislány.

Mire nagyanyó:

– Hát hogy nagyobbra nőjön, meg jobb legyen az íze. Hisz te szereted a répát.

– Nagyanyó, hol a répa?

– Hát itt – mondta nagyanyó, azzal kirántott egy hosszú fehér gyökerű fűszálacskát, és az unokája felé nyújtotta. A búzavirág szemű kislány hosszan nézte előbb a növényt, aztán a nagyanyót, majd egyetlen szó nélkül felpattant, és kiszaladt a veteményesből.

Mikor Taisz nagyanyó befejezte a dolgát, megnyomkodta elfáradt derekát, kezet mosott a fateknőben gyűjtött esővízben, és az unokáját szólította. Együtt mentek be a házba.

A menyé már elkészült az illatozó gombalevessel. Az asztalon egy kerek tálon egy halom tupeszt – a kemence szájában serpenyőben sült kóttleslepény – piroslott.

Rövidesen megjött a munkából Taisz nagyanyó fia, vagyis Marinok apukája is.

Asztalhoz ültek. Az apa egy olyan kisasztalt csinált Marinoknak, aminek ülése is volt, a támláján gyönyörű faragott mintával. Az anya Marinok elé tett egy tányérka kását, egy bögre tejet, adott hozzá egy meleg tupeszt is.

Ám Marinok valamiért félretolta a kásás tányért, és búzavirágkék szemével nagyanyót bámulta. Anyja nyugtalanlankodni kezdett:

– Marinok, mi történt, miért nem eszel? Tejbekása, vaját is tettem rá, finom.

A kislány azt felelte:

– Anya, nagyanyó hazudós.

– Hogyhogy hazudós? Miért?

A kislány azonban csak a magát hajtogatta:

– Hazudós. Ma mutatott

egy fűszálát, és azt mondta rá, hogy répa.

Az asztal körül felharsant a felnőttek hahotája, csupán Marinok nem értette, miért nevetnek mindnyájan.

Mikor lecsillapodtak, anya elmagyarázta, hogy mikor egy aprócska magból kikel a répa, olyan, mint egy zöld fűszál. Ha viszont kigyomlálják az ágyásából a gazt, és gyakran locsolják, egy nyár alatt finom répa lesz belőle.

A kislány figyelmesen végighallgatta, majd váratlanul kijelentette:

– Akkor nagyanyóval mindennap meg fogom locsolni a répát. – Azzal maga elé húzta a tányérját, és nekilátott a kásának.

Vándor Anna fordítása

Forrás: gépirat a szerzőtől komi-permják és (szerzői fordításban) orosz nyelven.

Medvetánc (vázlat a filmhez)

Nagyezsda Malceva (1955) a pedagógiai tudományok kandidátusa, az Orosz Tudományos Akadémia Uráli Tagozata Permi Tudományos Központjának tudományos főmunkatársa, a komi-permják gyermekirodalom kutatóinak egyike. 2008-ban *Орсам, велалам, зорамам – Играем, учимся, растём / Játsszunk, tanulunk, növekedünk* címmel saját gyűjtése alapján jelentetett meg válogatást a komi-permják gyermekfölközlőből.